

שו"ת סיכום הדף היומי

מייל: n101@okmail.co.il פקס: 03-5709307 ניתן לקבל כל יום לתיבת מייל או לפקס.

יבמות - ק"א

1. באופן שהבן ה'ספק' הכה או קלל את שני 'אבותיו' האם יתחייב ממה נפשך?

לתנא קמא - חייב.

לחד תנא אליבא דרבי יהודה - בבת אחת חייב, בזה אחר זה פטור. הטעם: התראת ספק לא שמה התראה.

לתנא אחר אליבא דר' יהודה - פטור. הטעם: היקש - כשם שב'ברכה' להקב"ה יענש רק כשאין בה שותפות, כך ב'ברכה' לאביו יענש רק כשאין בה שותפות. והוקש הכאה לקללה.

2. משמע מהמשנה שזכרנו את הספק לעבוד בביהמ"ק אע"פ שאינו חולק. מה הטעם?

משום פגם משפחה - שיאמרו על שתי המשפחות הללו, שיש בהם משהו שפסול לעבודה.

עוד למדנו - האופן שנוטל חלק, רק כאשר שתי המשפחות מאותו משמר ומאותו בית אב, כך שאינם יכולים לדחותו אצל אחרים.

3. אלו הלכות במשנתנו בענין מצוות חליצה?

א. שלשה דיינים ואפילו שלשתן הדיוטות [שיודעים להקריא את הפסוקים כעין דיינים].

ב. חליצה במנעל עור רך חליצתה כשרה, במנעל מבד פסולה.

ג. בסנדל שיש לו עקב [סוליה] כשר, ושאין לו עקב פסול.

ד. אם נקטעה רגלו וחליצה מן הארכובה ולמטה - כשרה. מן הארכובה ולמעלה [מירכו] חליצה פסולה.

ה. בסנדל שאינו של היבם, בשל עץ, בשל שמאל שנעל בימין, בגדול ממידתו אבל יכול להלך בו, בקטן שמכסה רוב רגלו - חליצתה כשרה.

4. תנא קמא בברייתא מצריך שלשה ורבי יהודה מצריך חמשה. מה טעם?

ת"ק - 'זקנים' שנים ואין בית דין שקול מוסיפין עליהן עוד אחד. ר' יהודה - 'זקני' שנים 'זקנים' שנים ואין בית דין שקול מוסיפין עליהן עוד אחד.

5. אלו מקורות להלכות שבמעמד החליצה, נתבארו מתוך המשא ומתן בגמרא?

המקור שמספיק הדיוטות - לת"ק: 'זקני'. לרבי יהודה: 'להקים לאחיו שם בישראל' ישראל כל שהוא.

המקור שצריך שהסנהדרין יהיו מנוקים מכל מום - כולך יפה רעיתי ומום אין בך.

המקור שהדיינים צריכים לראות את הרוק היוצא מפי היבמה - 'לעיני הזקנים... וירקה'.

המקור שצריך לחלוץ בבי"ד של ישראל ולא בבי"ד של גרים - ת"ק: 'בישראל' ר"י: 'בישראל' נוסף.

המקור שצריכים כולם לענות 'חלוץ הנעל' - ת"ק: 'בישראל' הנוסף. לר"י: מ'ונקרא'.

המקור שהדיינים עצמם קוראים ליבם - 'וקראו לו'.

המקור שמיעצים לצעיר שלא ייבם זקנה וכן הפוך כדי שלא יכניס קטטה לביתו - 'ודברו אליו'.

6. האם מיאון צריך בית דין מומחין?

לבית שמאי: צריך. לבית הלל: אין צריך. אבל שניהם מודים שצריך שלשה. ר' יוסי בר' יהודה ור' אלעזר ברבי יוסי מכשירין בשנים - והלכה כמותם.

7. רב נחמן פסק שחליצה בשלשה כיון שהתנא סתם כמותו. לפ"ז הרי גם במיאון מצינו שסתם התנא בשלשה, ומדוע נפסק שמועיל בשנים?

א. במיאון יש סתמא אחד, ובחליצה שנים, ונדחה: אף במיאון יש שנים, ששנינו 'מיאנה או שחליצה בפני הדיין, יכול לישאנה, מפני שהוא בבי"ד'.

ב. במיאון שנים ובחליצה שלשה. ונדחה: מה לי אחד מה לי שלשה.

ג. שנינו: סמיכת זקנים ועגלה ערופה בשלשה דברי ר' יוסי, ר' יהודה אומר בחמשה. החליצה והמיאון בשלשה. ושם לא חלק ר' יהודה משמע

שחזר בו משיטתו שצריך חמשה. [אבל לגבי מיאון לא מצינו שר"א ור"י חזרו בהם.]

8. צריכים הדיינים לקבוע מקום, דכתיב 'השערה'. אלו מעשים הביאה הגמרא בענינים אלו?

א. ר"פ ורהברי' הורו לחלוץ בפני חמשה, לא בתורת דיינים אלא רק לפרסם הדבר. ומצינו כך באמוראים נוספים.

ב. רב יהודה ביקש מרב שמואל בר"י להצטרף לחמשה לפרסום אמר לו הרי אני גר ושנינו 'ולא בבי"ד של גרים'.

רב יהודה אמר על רב שמואל בר"י על אדם נאמן כמוהו, אסמוך להוציא שטר מחזקת כשרותו אם יעיד שנפרע.

